

Conversietherapie: meer kwaad dan goed?

Tekst: Jeff Fountain

Web: <https://weeklyword.eu/nl/meer-kwaad-dan-goed>

Jeff Fountain is directeur van het Schuman Centrum voor Europese Studies in Amsterdam.

In hoog tempo wordt in landen over de hele wereld wetgeving tegen conversietherapie aangenomen. Dat gebeurt na een richtlijn van de Verenigde Naties tegen deze ‘inherent vernederende en discriminerende’ praktijk.

Canada, Frankrijk, Duitsland en 28 staten in de Verenigde Staten van Amerika hebben verboden uitgevaardigd, terwijl Groot-Brittannië en Nederland bezig zijn met een proces tegen dergelijke therapie. Volgens de VN ‘veroorzaakt deze therapie ernstige pijn en ernstig lijden’ en leidt zij tot ‘langdurige psychologische en lichamelijke schade’. In Nederland kunnen overtreders van conversietherapie straks mogelijk boetes krijgen tot 22.500 euro en een gevangenisstraf van een jaar, of twee jaar voor recidivisten. Wat is conversietherapie en wat is er zo slecht aan? Dit is wat Wikipedia ons vertelt:

‘Het is de pseudowetenschappelijke praktijk waarbij wordt geprobeerd iemands seksuele geaardheid te veranderen van homoseksueel of biseksueel in heteroseksueel of zijn genderidentiteit van transgender in cisgender met behulp van psychologische, fysieke of spirituele interventies.’

Achter de huidige religieus begeesterde campagne om elke vorm van SOCE (Sexual Orientation Change Efforts) te verbieden, met inbegrip van begeleiding door ouders, pastors, leraren of counselors, zit de onbewezen maar algemeen aanvaarde en vaak geciteerde veronderstelling dat ‘mensen hun geaardheid niet kunnen veranderen omdat ze zo geboren zijn’. Bestaat er betrouwbaar bewijs dat seksuele geaardheid of genderidentiteit niet kan worden veranderd?

Twijfels

Twijfels over de nieuwe (voorgestelde) wetten die betrekking hebben op gesprekstherapie worden echter geuit in LGBT-kringen zelf en door een respectabel blad als The Economist.¹ ‘Het wetsvoorstel over conversietherapie zou meer kwaad dan goed kunnen doen’, luidt de kop van het artikel in december 2021. ‘De (Britse) regering moet haar plannen heroverwegen, want het wetsvoorstel is onduidelijk. De regering wil dat ‘conversietherapie’ ook ge-

spreksbehandelingen omvat, die onderzoeken waarom iemands genderidentiteit niet strookt met zijn biologische geslacht.’ Door gesprekstherapieën te verbieden ‘zwemt de regering tegen de stroom in’, stelt het hoofdcommentaar; veel van wat doorgaat voor gendergeneeskunde wordt ‘onbezonnen achtervolgd, met weinig zorg voor het welzijn van patiënten op de lange termijn’. Maar zelfs binnen het vakgebied verspreiden de twijfels zich, vervolgt het artikel. Ziekenhuizen in Finland en Zweden hebben afgezien van het voorschrijven van geneesmiddelen (voor geslachtsverandering) aan jongeren onder de achttien jaar, ten faveure van gesprekstherapieën.

Definitie

Aangezien de Britse regering noch ‘conversietherapie’ noch ‘transgender’ heeft gedefinieerd, is het moeilijk te begrijpen wat ‘transgender conversietherapie’ inhoudt, meldt de website The Lesbian and Gay News², die citeert uit de Equality and Human Rights Commission dat ‘je geen wetgeving kunt maken zonder definities of bewijzen’. En waar is het bewijs dat conversietherapie schadelijk is en zo’n drastische wetgeving rechtvaardigt, vraagt Michael Cook in Mercatornet³ zich af. Cook wijst op een artikel dat in januari werd gepubliceerd in Frontiers in Psychology⁴, een toonaangevend vakblad, over een vijf jaar durend onderzoek waarin gegevens werden geanalyseerd die waren verzameld door een LGBT-denktank in Californië. De studie was het eerste langetermijnonderzoek naar de gezondheid en het welzijn van drie generaties Amerikaanse lesbiennes, homoseksuele mannen en biseksuelen. De auteur, de socioloog Paul Sullins, concludeerde dat ‘zelfs voor personen voor wie SOCE geen effect heeft gehad, er geen waarneembaar psychosociaal risico is’.

Voor en na

Uit een vergelijking van SOCE-alumni (mensen die iets van een conversietherapie hebben ondergaan) met niet-SOCE-LHB’s, stelde Sullins vast dat ‘degenen die SOCE hebben ondergaan geen grotere kans hebben op: psychologische problemen of een slechte geestelijke gezondheid, drugs- of alcoholmisbruik, opzettelijke zelfbeschadiging, het denken aan, plannen van of pogingen tot zelfmoord, dan degenen die geen SOCE hebben ondergaan’. Sullins merkt op dat in studies waarin melding wordt gemaakt van schade na SOCE, met name van toegenomen suïcidaal gedrag, geen onderscheid wordt gemaakt tussen suïcidaal gedrag vóór en na SOCE. Per slot van rekening, merkt hij op, is iemand die therapie zoekt, al in de war.

Beroven

Zijn eigen studie, gebaseerd op 1518 mensen die zichzelf identificeerden als LGB in een Gallup-onderzoek onder 350.000 Amerikaanse volwassenen, toonde aan dat suïcidaal gedrag veel hoger was vóór SOCE (wat waarschijnlijk de aanleiding was voor het aanvragen van de therapie), maar niet erna. Mensen die SOCE hadden ondergaan, waren minder geneigd zelfmoord te plegen, zo concludeerde hij. SOCE moedigde geen hogere suïcidaliteit aan. Integendeel, degenen die een hogere suïcidaliteit ervoeren, bleken eerder SOCE te zoeken. Dat verminderde dan weer sterk de suïcidaliteit, vooral de eerste zelfmoordpogingen. Een verbod op conversietherapie zou seksuele minderheden beroven van een belangrijk middel om suïcidaliteit te verminderen, concludeerde Sullins, en zou kunnen leiden tot méér zelfmoorden, niet minder. Is zo'n verbod niet een ontkenning van fundamentele mensenrechten: gewetensvrijheid, godsdienstvrijheid, vrijheid van meningsuiting en vrijheid om zelf een behandeling te kiezen, terwijl het mensen veroordeelt om te leven volgens een levensstijl die ze misschien juist willen verlaten?

Dat is tragisch.

Noten

¹ The Economist, Leaders: [Britains proposal to ban conversion therapy is not what it seems](#), post van 4 december 2021.

² [Lesbian and gay news](#) (website niet langer actief), post van 7 februari 2022

³ Mercatornet: [where is the evidence that conversion therapy is harmful?](#)

⁴ [Absence of Behavioral Harm Following Non-efficacious Sexual Orientation Change Efforts: A Retrospective Study of United States Sexual Minority Adults, 2016-2018](#). Zie ook: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35185738>.